

ชื่อเรื่อง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกระบวนการบริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ผู้จัดทำ	นางสาวสุรางคณา ไค
หลักสูตร	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.บุวลักษณ์ จิระกิตาการ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
วันที่อนุมัติผลงาน	พฤษภาคม 2555
จำนวนหน้า	65
คำสำคัญ	ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำด้านพฤติกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษา กระบวนการบริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านพฤติกรรมอันประกอบด้วย ภาวะผู้นำที่มุ่งงาน และภาวะผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกระบวนการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารงานทั่วไป ในเขตพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอาจารย์ผู้สอนของสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย จำนวน 20 โรงเรียน รวม 177 คน อาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบประเมินภาวะผู้นำ Leadership Style ของ Northhouse (2001) จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ ค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีพฤติกรรมมุ่งทั้งแบบภาวะผู้นำที่มุ่งงาน และแบบภาวะผู้นำที่มุ่ง

ความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับทฤษฎีของเบลคและมูตัน (Blake and Mouton) ในตาข่ายภาวะผู้นำ (leader grid) แบบที่ 5 คือ ผู้นำแบบทำงานเป็นทีม (team 9,9) แต่เมื่อพิจารณาความแตกต่างของระดับผู้นำแบบทำงานเป็นทีมเมื่อดูจากค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมแยกได้เป็น 2 ระดับอย่างชัดเจนคือ ผู้นำที่ทำงานเป็นทีมสูงมาก และผู้นำที่ทำงานเป็นทีมสูง โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับผู้นำแบบทำงานเป็นทีมสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 70 และระดับผู้นำแบบทำงานเป็นทีมสูงคิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

ประสิทธิผลของกระบวนการบริหารสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมสูงมาก ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานเมื่อเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านบริหารงานบุคคล 3) ด้านบริหารงานทั่วไป 4) ด้านงบประมาณ ส่วนภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมสูง ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานเมื่อเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านบริหารงานทั่วไป 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านบริหารงานบุคคล 4) ด้านงบประมาณ

ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกระบวนการบริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากผลการวิจัยเห็นว่าผู้นำที่มีพฤติกรรมที่มุ่งทั้งงานและมุ่งทั้งความสัมพันธ์ หรือเรียกว่า ผู้นำแบบทำงานเป็นทีมให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้สอนในเรื่องกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงมีการจัดทำโครงร่างพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีการส่งเสริมวินัย จรรยาบรรณ และคุณธรรมในวิชาชีพให้กับครูอาจารย์ มีการจัดทำแผนงบประมาณที่ได้รับจากการสนับสนุนอย่างเพียงพอ และมีแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนมีการวางแผนออกแบบงานด้านธุรการ ให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบสารสนเทศมาใช้ อย่างเหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงประเด็นดังกล่าวในการบริหารงานเพื่อให้กระบวนการบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด